

Svensk Naturförvaltning AB har gjort en beräkning av älgstammens storlek och sammansättning i Skåne Mellersta Norra älgförvaltningsområde (ÄFO). Uppgifterna kan fungera som ett stöd i det lokala älgförvaltningsarbetet för planering och utvärdering av avskjutning. Tätheten i vinterstam 2018/2019 beräknades till 5,0 älgar per 1000 ha.

För att effektivt kunna styra utvecklingen av en älgstam krävs tillförlitliga demografiska data, det vill säga uppgifter på älgarnas antal, kön, ålder och hemvist.

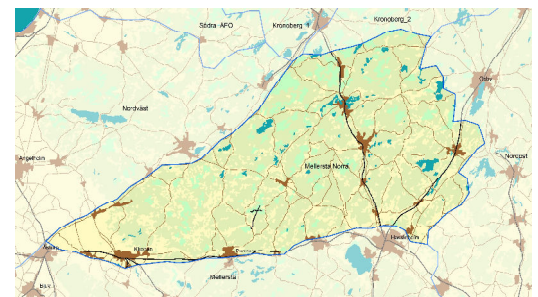
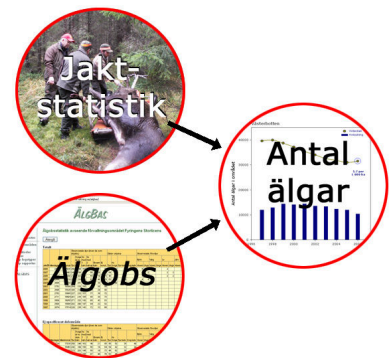
Med statistik från avskjutning och Älgobs kan man göra en beräkning hur stammen sett ut vid jaktstart samt efter jakt för de år man har statistik för. Beräkningarna hanterar att det finns en okänd dödlighet utöver jakt. Ju större denna är desto osäkrare blir beräkningarna. Finns uppgifter på döda älgar utöver jakt kan en beräkning med stöd av dessa data ge ett mer rättvist resultat. I den modellberäkning som gjorts här har data på trafikdödade älgar använts i beräkningen. En beräkning förutsätter dock inte tillgång på data över dödlighet utöver jakt.

Beräkningen bygger på att det finns data insamlade under en serie av år, att mängden data är av en viss storlek, och att data samlats in på ett korrekt och konsekvent sätt. Viktigt att tänka på är att beräkningarna aldrig blir bättre än kvaliteten på indata. Inkonsekvent insamling av Älgobs eller felaktig rapportering av skjutna älgar etc. innebär således en risk för att bilden av hur älgstammen har förändrats över tiden och hur den ser ut idag blir missvisande.

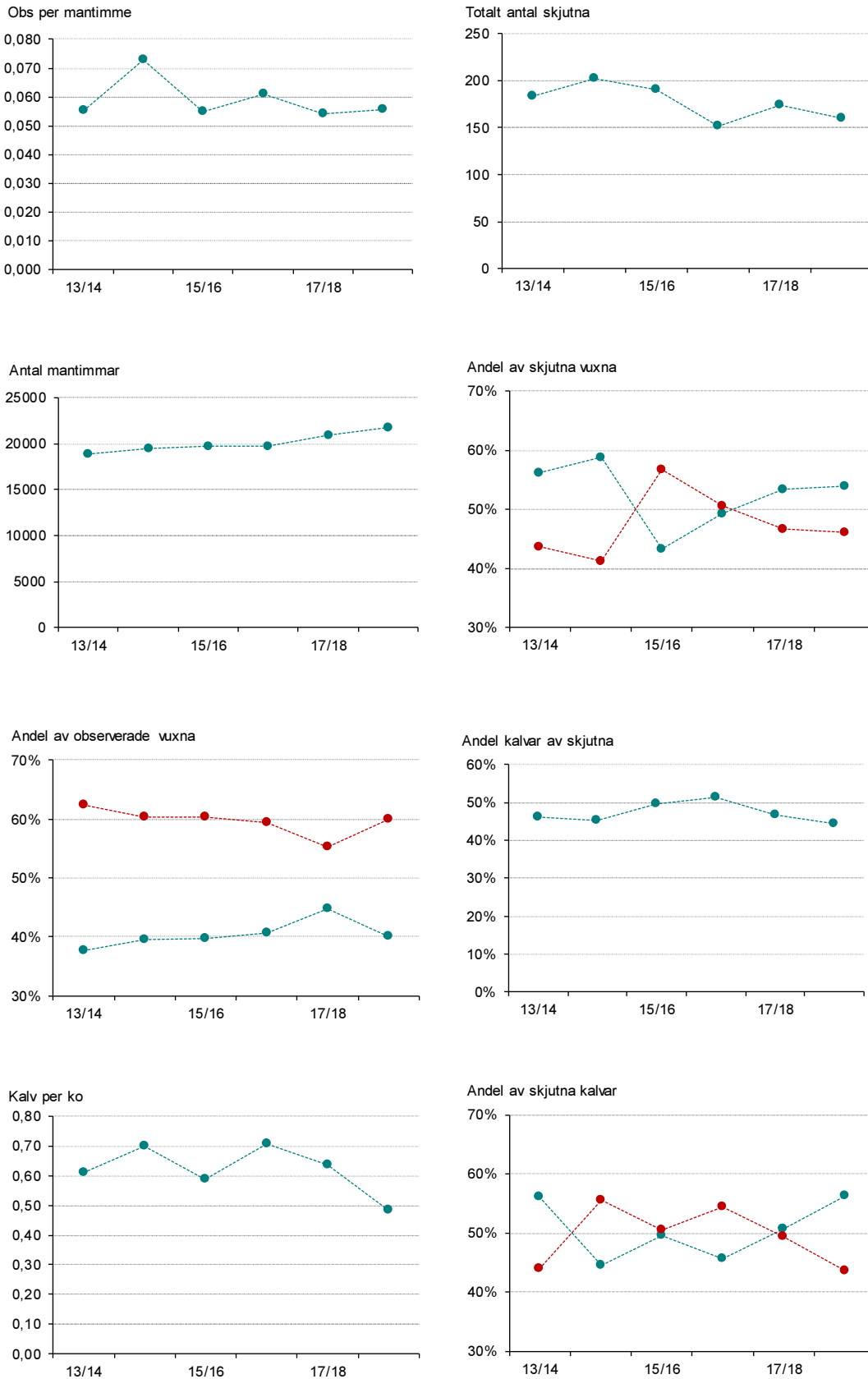
Tidsseriens längd kan ha en viss påverkan på hur rättvisande och precist beräkningarna speglar det verkliga tillståndet i älgstammen. Fem år har erfarenhetsmässigt visat sig vara tillräckligt för att få fram ett rimligt resultat även om längre tidsserier är att föredra.

Tillgången till användbara tidsserier med data varierar för olika områden. Mestadels beror tillgången på förändringar i ett områdes geografiska utbredning men även användning av olika rapportsystem, avsaknad av data för någon del, felaktig registrering eller felaktig sammanställning är sådant som sätter en gräns för vad som är användbart.

I tillägg till beräkningsresultaten redovisas en del statistik från Älgobs och avskjutning som kan hjälpa till att förklara orsakerna bakom trender i stammens utveckling.

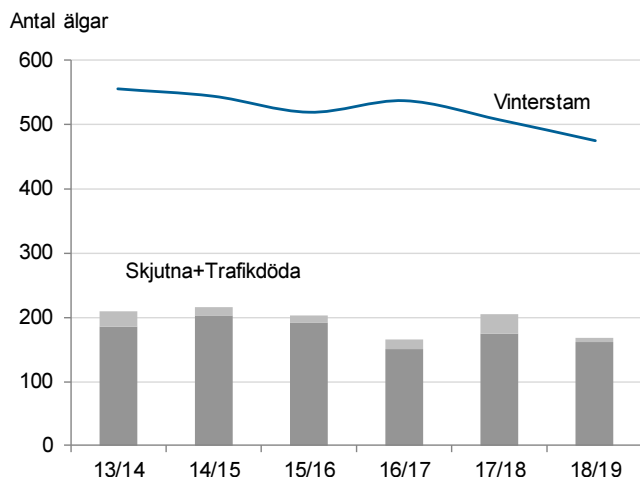

ÄLGOBS OCH AVSKJUTNING

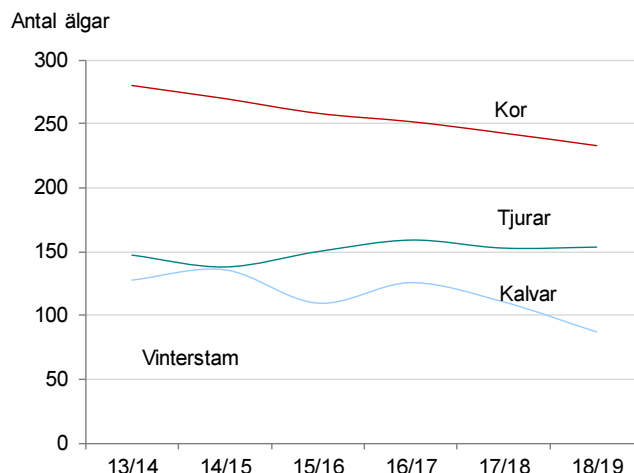

Figur 1. Statistik sammanställd från Älgobs (vänster kolumn) och avskjutning (höger kolumn). I diagram med två grafer indikerar röd färg hondjur och blå färg handjur. Uppgifterna används för att beräkna antalet älgar i stammen över ett antal år. Statistiken kan även hjälpa till att förklara orsakerna bakom trender i stammens utveckling. Antal mantimmar är en indikator dels på om den statistiska felmarginalen är större eller mindre och dels om data är jämförbart (se inledning för förklaring).

ANALYSRESULTAT

Figur 2. Antal älgar i stammen vid efter jakt (blå linje) och antal döda älgar fördelat på skjutna (mörkgrå staplar) och trafik (ljusgrå staplar).

Figur 3. Beräknat antal älgdjurar (blågrön linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Tabell 1. Beräknad storlek och sammansättning av älgstammen före jaktstart och efter jakt 2018/2019 samt prognos av storleken inför jakten 2019. Areal avser registrerad jaktmarksareal. Kalv per ko avser antal kalvar per vuxet hondjur och könskvot avser andel tjur av vuxna.

	Före jakt 2018	Efter jakt 2018/2019	Före jakt 2019
Älgar	630	474	574
Älgar per 1000 ha	6,7	5,0	6,1
Areal (ha)	94 458	94 458	94 458
Tjurar	204	154	191
Kor	280	233	259
Kalvar	146	87	125
Kalv per ko	0,52	0,37	0,48
Könskvot	42%	40%	42%

KOMMENTARER

- En modellberäkning med data från Älgobs, avskjutning och trafikdöda visar att älgstammen varit ganska stabil men börjat minska senaste två åren. Stammen beräknas bestå av drygt 450 älgar efter senaste årets jakt (figur 2 och tabell 1).
- Avskjutningen tillsammans med trafikdödade älgar är något högre än vad tillväxten medger för att stammen ska vara oförändrad.
- Prognosen är att det före jakt 2019/2020 kommer finnas ca 50 färre älgar än året dessförinnan (tabell 1).
- Beräkningen avser en genomsnittlig täthet för hela älgförvaltningsområdet. På mindre geografiska enheter t ex älgskötselområde kan variationer i avskjutning och trender i Älgobs indikera skillnader i älgtäthet.
- Stammen består till en större del av kor än tjurar vilket är en följd av riktad avskjutning.
- Siffrorna i beräkningen speglar observerad andel tjur i stammen och inte med nödvändighet den verkliga andelen. Generellt sett tenderar andelen tjur i stammen underskattas i Älgobs, något som dock inte behöver vara fallet här.